

Getaplarna vid kapellgården vid Jesu kapell

Enligt arkivmaterial och uppgifter från äldre holmbor fanns det före andra världskriget en eller ett par sk getaplar invid Jesu kapell, på den östra sidan av kapellet vid kapellgårdsmuren. Citat från arkivmaterial från SOFI, Odensholm foton, 25667 av Sven Rabe, berättat av Julius Brus: "Bak i kapellgården står ett par gettvikor (gétvikor) – Julius Brus översätter här med "getapel".

Ur den virtuella floran på Naturhistoriska Riksmuseet finns följande info om **Getapel** *Rhamnus cathartica* L. (i familjen Brakvedsväxter):

Beskrivning. Getapel är en lövfällande buske eller litet träd med torniga grenar, sågtandade ovala blad, små gulgröna fyrtaliga blommor och svarta stenfrukter. Grenarna är motsatta och deras spetsar är ofta omvandlade till vassa tornar. Vinterknopparna har mörka knoppfjäll. Bladen är lätta att känna igen på den sågtandade kanten och de tydligt bågböjda nerverna. Getapel är tvåbyggare och har han- och honblommor på olika träd. Den blommar i juni med gulgröna blommor som är fyrtaliga. Frukterna är runda och blir en knapp centimeter breda, de är först gröna men blir som mogna helt svarta med grönt fruktkött.

Utbredning. Getapel är ganska vanlig från Skåne till Uppland. Den växer på öppen torr mark, i backar och skogsbryn. **Första fynduppgift** är från 1600-talet (Nordstedt 1920). **Användning.** Bär och bark har använts till färgning, de färgar gult eller rött. Av bären tillverkades förr också laxermedel och målarfärgen 'saftgrönt'. Veden är hård och seg, den lämpar sig bland annat för slöjdarbeten. **Etymologi.** Artnamnet *cathartica* kommer av grekiskans *kathairein* (rena, rengöra) och syftar på artens egenskaper som läkeväxt. Namnet getapel kommer av att de inre delarna av barken är trådig som getragg och att bladen påminner om vildapels blad.

Foton av getaplarna bakom Jesu Kapell från förr

Det finns nu ett par nya getaplar i backen ner mot Kappolkärre, foton i juli 2016:

Och rester av en stam från en av de gamla getaplarna, foto i juli 2016:

Lotta 160724